

УДК 378.383:792.054

DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2020-95-2-6-17>

КУЛЬТУРНО-ВИХОВНА МІСІЯ МИСТЕЦТВА В УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ ТЕАТРАЛЬНІЙ СТУДІЇ

Н. О. Барвіна

ORCID 0000-0003-3330-3406

Статтю присвячено використанню культурно-виховного потенціалу мистецтва в середовищі театральної студентської студії. Зазначено важливість естетичного виховання для створення ціннісних орієнтирів молодій людині та її формування як високопрофесійної духовної особистості. Підкреслено значущість комплексного підходу до естетичного виховання, що реалізується через мистецтво та його синтез із дійсністю. Розглянуто структуру естетичної культури та наголошено на необхідності імплементації двох її головних компонентів: естетичної свідомості та художньо-естетичної діяльності, що формуються з урахуванням якісних показників особистості студента. Згадано основні шляхи художньо-естетичного виховання студентів університету. Використання методів виховання засобами мистецтва визначено найкращою формою сприяння гармонійному духовно-культурному розвитку молодій особистості. Показано культурно-виховну місію театральної студентської студії в університетському середовищі. Театральне мистецтво розглянуто як носій художньо-естетичних форм впливу на творчий розвиток студента та засіб для формування його найкращих особистісних якостей. Висвітлено основні функції театральної студійної діяльності та їхню імплементацію в середовищі університету. Розглянуто виховні ефекти, що виникають внаслідок включення студента в непрофесійну сценічну діяльність та їхню практичну реалізація в процесі роботи автора статті керівником студентського театру-студії «Magic Pie». Доведено доречність використання культурно-виховного потенціалу мистецтва в середовищі театру-студії із метою комплексного виховання сучасного студента.

Ключові слова: естетична культура, художньо-естетичне виховання, мистецтво, театральне мистецтво, театральна студентська студія, студент-студієць.

Мистецтво у всій різнобарвності видів і жанрів як найбільш концентроване вираження естетичного через естетичне ставлення сприяє духовному розвитку особистості.

Г. П. Шевченко

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. В умовах сьогодення з притаманними йому технократичним мисленням та суто матеріальними орієнтирами, домінування яких у світі набуває загрозливих масштабів, людина часто опиняється в бездуховному вакуумі, відчуженні від базових загальнолюдських цінностей та моральних орієнтирів. Наразі світова спільнота стоїть перед важливим вибором: не втручатися в подальшу тотальну технократизацію життя чи намагатися всіма можливими засобами відродити духовно-моральні цінності і, у такий спосіб, скорегувати розвиток суспільства, орієнтуючись на виховання сучасної Людини Культури з гармонійно організованим внутрішнім світом, яка має почуття емпатії, добра, справедливості, краси в її різноманітних проявах. Дефіцит духовності та морально-ціннісних орієнтирів є особливо актуальним у молодіжному колі, в умовах, коли особистість перебуває в перехідному періоді життя (з отрочтва в дорослий світ), і є схильною до будь-якого впливу. Пошук та імплементація форм та методів діяльності, що сприяють вихованню інтелектуальної, духовної та творчої складових, формування культури особистості є важливим завданням, що стоїть перед освітою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковане вирішення даної проблеми й на які спирається автор. Аналіз наукової літератури свідчить про значну зацікавленість вчених до проблеми культурного, художньо-естетичного виховання. В різні часи ця проблема вивчалася такими вченими, як О. Буров, Б. Лихачов, Н. Миропольська, І. Павлова, Г. Петрова, Т. Танько, О. Торшилова, Ю. Пастухова, Г. Шевченко та ін.

Мистецтво як важливий інструмент виховання і театральне мистецтво, зокрема, в різні часи привертало увагу таких видатних філософів, психологів і культурологів, як М. Бахтін, Л. Виготський, Г. Гегель, Д. Дідро, Я. Коменський, І. Кон, М. Каган, Т. Лессінг. Відомі теоретики культури: Б. Алперс, Ю Борев, С. Образцов, Л. Шпет, М. Царьов та відомі практики: Ю. Бонді, В. Немирович-Данченко, В. Мейерхольд, К. Станіславський досліджували проблему виховного впливу мистецтва на особистість, її почуття, емоції, розум та поведінку.

Виховна функція мистецтва стала предметом досліджень Т. Андрущенко, А. Комарової, О. Малицької, Л. Михайлової, С. Сафарян та ін.

Театр-студія як середовище для реалізації культурно-виховної місії мистецтва розглядалося такими вченими, як Т. Анісімов, К. Барбашин, Л. Коптев, В. Орешкін, А. Точилкін, О. Смагін, А. Шафіков та ін.

Виділення раніше не вирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Культурне виховання засобами театрального мистецтва привертало увагу багатьох вчених, але місія сучасної університетської театральної студії в цьому процесі потребує подальшого дослідження. Час навчання в університеті збігається із заключним періодом дорослішання особистості, і тому є не меш важливим, ніж шкільні роки, для її художньо-естетичного виховання.

Мета статті – визначити роль студентської театральної студії в культурно-виховному процесі, що відбувається в університетському середовищі; розглянути ефекти, що виникають в результаті включення студента в театральну студійну діяльність.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Процесу виховання особистості в усі часи були притаманні багатогранність, комплексність, поетапність, безперервність, націленість на удосконаленість, гармонійність, прогресивний розвиток. На сьогодні, в період духовної кризи сучасності, проблема духовно-культурного виховання постає в найбільш актуальному ракурсі. Це зумовлене багатьма чинниками, що впливають на будь-яку сферу життя, а саме пануванням технократичного мислення, зміщенням ціннісних орієнтацій, перепрограмуванням життєвих орієнтирів згідно з філософією матеріального споживання, грошово-речовою спрямованістю людських відносин, що призводить до катастрофічного збіднення думок, почуттів, вчинків, духовної продажності, розповсюдження агресивних настроїв та дій. Тому, на думку академіка Г. Шевченко, «не можна нехтувати необхідністю виховання в сучасній молоді активної життєвої позиції, дієвого патріотизму, людської гідності, ціннісних орієнтацій, спрямованих на вибір чітких духовно-моральних смислів» (Шевченко, 2017, с. 40).

Формування дитини як особистості, починається з моменту народження та триває упродовж всього життя. Важливу роль у процесі розвитку висококультурної, духовної, творчої людини грає університет як осередок освіти, науки, культури. Саме в університеті поряд із кваліфікаційними вміннями та навичками, необхідними для подальшого професійного становлення, у студента формуються якості соціального,

етичного, естетичного характеру. Розвиток пізнавальної складової особистості, її творча самореалізація, що передбачає активізацію інтелектуальних, моральних, культурних ресурсів, є одним із пріоритетів освіти, оскільки накопичення вузько професійних знань без формування адекватної системи цінностей є беззмисловим, іноді руйнівним. Людина, що не має духовно-культурних орієнтирів, не може буди гармонійною в професійно-соціальному сенсі, вона не готова до розвитку і перетворюється в ординарного користувача суто матеріальних можливостей. Отже, виховання культури особистості набуває все більшої актуальності.

Академік Г. П. Шевченко наголошує на тому, що виховання є процесом людинотворчості. «Виховання повинно бути ціннісно-орієнтованим, спрямованим на невтомну працю над власним внутрішнім світом, ціннісною свідомістю, набуттям і привласненням системи загальнолюдських, національних і особистісних цінностей, які підносять особистість над буденністю життєвих ситуацій і формують піднесену, духовну, морально-естетичну картину власного світу, який керує життєтворчою діяльністю» (Шевченко, 2017, с. 41).

Головною складовою виховного процесу, процесу духовного, ментального, морального зростання особистості є культурне виховання. За М. Бердяєвим (1990), «всяка культура є... культура духу», тобто в самому слові культура відображена духовна сутність людини, цивілізації, всесвіту.

В даному дослідженні розглядається естетична культура, естетичне виховання, що відбувається засобами мистецтва та місія університетської театральної студії в цьому процесі.

Т. Андрущенко (2011) розглядає ідею комплексного підходу до естетичного виховання, що реалізується, з одного боку, через постійну взаємодію різних видів мистецтва в виховному середовищі і їхній комплексний вплив на особистість, а з іншого, через синтез мистецтва із засобами дійсності (с. 8). Тобто художньо-естетичне виховання сягає за вузькі межі сприйняття, осмислення та самореалізації в домені «чистого» мистецтва, «мистецтва заради мистецтва», і стає частиною загальнокультурного виховання, що «формує у людини емоційно-ціннісне ставлення до дійсності», активізує сутнісні сили людини, «що розвивають її здібності до художньої творчості, до повноцінного якісного перетворення соціокультурного простору, суб'єктом якого вона є» (Малицька, 2005, с. 115).

В роботах сучасних вчених-педагогів стверджується, що естетична культура особистості є цілісною єдністю естетичної свідомості та активної естетичної діяльності. Г. Петрова та Г. Корольова (1984) пропонують структуру естетичної культури особистості, яка складається з двох

компонентів: естетичної свідомості та художньо-естетичної діяльності. Естетична свідомість включає в себе: а) естетичне сприйняття; б) естетичний смак; в) естетичні потреби; г) естетичне почуття; д) художньо-творчі здібності; е) художньо-образне мислення. Художньо-естетична діяльність складається з таких елементів: а) естетичний аспект усіх видів діяльності; б) творча діяльність, що реалізується через створення творів мистецтва та інших естетичних цінностей. І. Павлова (2009), що досліджує особливості естетичного виховання студентів у вищих навчальних закладах, дотримується вищевикладеного трактування поняття «естетична культура особистості», але доповнює традиційне трактування, використовуючи інтегративний підхід, який дозволяє об'єднати такі важливі в естетичному вихованні компоненти та якісні показники особистості студента, як психофізичний (фізичне та психічне здоров'я, вольові якості, цілеспрямованість, ініціативність, сміливість, організованість, саморегуляція діяльності); мотиваційний (потреба в естетичній діяльності, оволодіння системою естетичних знань, вмінь та навичок, зацікавленість культурою та мистецтвом різних народів, суспільно-значущі мотиви естетичної діяльності); ціннісно-змістовний (духовно-моральні якості особистості, ціннісні орієнтації в культурі та мистецтві); когнітивний (художньо-творчі здібності, естетичні знання, вміння та навички, творча уява, естетичний смак); емоційний (сприйняття, розуміння, осмислення естетичних цінностей, наявність позитивних емоцій і почуттів, натхнення та захопленість в процесі знайомства з художньо-образним контентом естетичних цінностей); діяльнісно-поведінковий (естетична діяльність, дотримання норм моралі, етики і правил поведінки в соціумі); та рефлексивний (самооцінка та саморегуляція естетичної діяльності, прагнення особистості до самоосвіти і саморозвитку, вдосконалення особистої естетичної культури) (с. 157).

Г. Шевченко (2017) наголошує на тому, що «кінцевою метою естетичного виховання є естетична творчість, спрямована на створення Прекрасного в повсякденному житті» (с. 103). Видатний педагог підкреслює важливість виховання естетичного сприйняття, визначення естетичних орієнтирів, що допомагають підростаючому поколінню «бачити, чути, відчувати красу естетичних об'єктів, які є загально визнаними естетичними цінностями» (Там само, с. 104).

Отже, розвинена естетична свідомість та її реалізація через естетичну діяльність є основними індикаторами естетичної культури особистості, виховання якої засобами мистецтва включає в себе, насамперед, формування естетичної свідомості, що відбувається в процесі знайомства з культурною спадщиною, засвоєння духовного досвіду, що був

накопичений століттями, їхній аналіз та осмислення, особисті естетичні почуття, що з'являються в результаті, а також розвиток художньо-творчих здібностей та навичок, що знаходять імплементацію через художньо-естетичну діяльність.

В осередку університету художньо-естетичне виховання відбувається в контексті засвоєння матеріалу навчальних дисциплін культурологічного, філологічного та історичного спрямування, що забезпечують необхідний контекст для розвитку фантазії, виявлення почуттів та емоцій, моделювання ситуацій. Процес засвоєння культурних цінностей проходить через знайомство з різноманітними літературними доробками, культурною спадщиною, звичаями, традиціями, нормами поведінки, моральними установками, що надає можливість, віртуально, проходячи шлях члена певного суспільства, прийняти та осмислити його духовні, культурні, моральні цінності.

Серед всіх відомих форм та методів естетичного виховання мистецтво має найбільший потенціал, воно охоплює всі сфери життя, всі історичні періоди, в ньому знаходять своє втілення всі соціальні та культурні явища, духовні постулати. «Важливе місце в культурі посідає мистецтво як найважливіший чинник впливу на емоційно-почуттєву сферу особистості, як могутній вихователь і транслятор духовних цінностей, моральних норм, духовно-моральних і естетичних ідеалів» (Шевченко, 2017, с. 145). За думкою М. Кагана (1974), «мистецтво орієнтує суб'єкт на весь світ цінностей, в ньому органічно поєднані всі види діяльності» (с. 127). Поряд з формуванням естетичної свідомості та естетичного почуття, мистецтво спонукає людину до творчої самоактуалізації та самореалізації, тобто до художньо-естетичної діяльності. Це пов'язано з тим, що під впливом мистецтва людина прагне покращити себе та оточуючий її світ, мистецтво надає можливість і засоби самовираження, втілення свого «я» в щось нове, небуденне, прекрасне. Мистецтво, на думку Ю. Борєва (1988), це «дія, творення художнього світу і перетворення реального світу відповідно до ідеалів художника» (с. 121). За Н. Миропольською, «мистецькі уподобання можуть стати рушійною силою, що наповнює сенс існування людини в суспільстві, спрямовує й надихає художньо-естетичну діяльність учнів не тільки безпосередньо в галузі мистецтва, а й у будь-якій іншій, дає змогу здійснити вибір своєї життєвої позиції та мети» (Мистецтво виховання Людини, 2017, с. 186–187).

В університеті культурно-виховну місію виконує студентська театральна студія як осередок драматичного аматорського мистецтва. Мистецтво театру є просторово-часовим, тобто орієнтованим як на просторові, так і часові пріоритети в розкритті образу, а також

синтетичним, оскільки сценічна дія поєднує в собі різні форми художньої творчості (літературний твір, режисуру, акторську гру, музику, мистецтво танцю, художнє оформлення тощо), отже є ідеальним засобом для самовираження людей з різноманітними естетичними здібностями та смаками. Театральна студійна діяльність сприяє розвитку найкращих особистісних якостей, таких як емпатія, чуттєвість, комунікабельність, впевненість в собі, креативність, здатність до саморозкриття, вміння працювати в колективі, прагнення до гармонійних відносин з собою та соціумом.

В арсеналі театрального мистецтва, з його чисельними методами та техніками, містяться художньо-естетичні форми впливу на молоду людину. Театральна студійна діяльність стає незамінним провідником для встановлення зв'язків між художнього-естетичним та реальним, виконуючи орієнтаційно-виховну функцію (формуванням у студентської молоді духовно-моральних орієнтирів, системи високих людських цінностей набуття таких особистісних якостей, як емпатія, толерантність, гуманність, повага тощо), креативно-розвиваючу (формування стійкої потреби самовдосконалюватися, бути готовим до інновацій, творчого процесу задля створення нового, перетворення того, що існує згідно з ідеалами Краси), інформативно-освітню (набуття нових знань в галузі художньої літератури, музики, візуального мистецтва; відкриття нових інформаційних каналів; оволодіння специфічними акторськими техніками та методами).

В. Орешкін (2017) виділяє декілька виховних ефектів, що виникають внаслідок включення молоді людини в непрофесійну сценічну діяльність (с. 9–11):

1. Пізнання логіки поведінки персонажу, освоєння понять «текст» і «підтекст», «словесна дія», відкриття відмінності між словом, наміром та дією сприяють розвитку уяви, емпатії, комунікативної компетентності.

З досвіду роботи автора в якості керівника студентського театру-студії «Magic Pie». У театральній виставі «Різдвяна історія» в різні роки брали участь багато студентів, що мали різні здібності, емоційний досвід, комунікативну активність, спроможність встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Характер вистави передбачає глибокий аналіз тексту, зв'язок вербального та дієвого, а літературний матеріал сприяє величезній емоційній участі студента-студійця. За результатами роботи можна стверджувати, що готовність до спілкування та розуміння значення сказаного (вербально та невербально) у студійців вийшли на вищий рівень.

2. Включення в драматичну взаємодію героїв розвиває уявлення про широкий спектр потреб, мотивів, цілей, що стоять перед героями. Отже,

пошук дієвих засобів досягнення мети розширює поведінковий потенціал особистості.

З досвіду роботи автора. Під час роботи над літературною виставою «День Святого Валентина» декілька студентів-акторів мали складнощі в спілкуванні в повсякденному житті, а за ролями мали бути закоханими. В виставі «Соловей та Троянда» за О. Уайльдом також мали місце непрості ситуації в акторському колективі, деякі студійці краще та швидше вчили текст, входили в ролі, для інших це було складніше. Важливим є також те, що мовою згаданих вистав була англійська, а майже всі актори-студенти навчалися за технологічними напрямками, отже перед ними стояли завдання «з викликом». В ході роботи студенти подолали складнощі, їхні стосунки були скореговані і конфліктні ситуації вирішені.

3. Колективна робота, де є важливим внесок кожного учасника в загальну справу, відрізняється від формального виконання своїх обов'язків в команді або групі. В театральному середовищі розвиваються такі якості, як взаємодопомога, взаємовиручка, почуття відповідальності, емоційний та соціальний інтелект.

З досвіду роботи автора. Посилаючись на те, що майже всі вистави театру-студії «Magic Pie» є англомовними, а рівень володіння іноземними мовами студентів немовних спеціальностей, зазвичай, є невисоким, взаємодопомога, бажання покращити мовленнєві компетенції товаришів-студійців задля кращого колективного результату є повсякденним явищем. Протягом восьмирічної роботи в студії траплялися складні ситуації, коли напередодні вистави виникали складнощі з костюмами, декораціями, музичним супроводженням тощо. В цих випадках вся труппа включалася в вирішення проблеми, не звертаючи уваги на «моя» або «твоя», гуртуючись задля досягнення спільного успіху.

4. Отриманий досвід фактичного перетворення себе в костюмуванні, гримуванні, характерний для театального простору, сприяє самопізнанню, психологічній гармонізації.

З досвіду роботи автора. Ідеальним зануренням в атмосферу карнавалу є новорічні та різдвяні казки, карнавали. Незвичні образи, костюми, грим мають величезний психокорекційний ефект, вони допомагають перевтілитися, забути про свої особисті проблеми та тривоги, побороти страх до змін, до самовираження та імпровізації. Перебуваючи в ролі, студент-студієць часто опиняється в незвичній для себе, часто складній, ситуації і через сценічну дію набуває нового досвіду, не лише художньо-естетичного, а й соціального, психоемоційного, який допомагає йому переглянути своє життя, переосмислити його.

5. Участь в публічній презентації підсумкового сценічного продукту перед великою аудиторією розвиває впевненість у собі, знімає страх публічного виступу, мотивує до розвитку навичок самопрезентації.

З досвіду роботи автора. Гасло «You can do it!» («Ти зможеш це зробити!») стало головним в роботі студії. За роки театральної діяльності до неї приходили студенти, що раніше не мали ніякої сценічної практики, ніколи не співали в шкільному хорі тощо. Іноді це були студенти, що вступали до університету після навчання в технологічних коледжах та училищах. Вони мріяли про те, щоб хоч раз взяти участь в театральній виставі, стати не лише споживачем, але транслятором культурних цінностей. Театральна студія «Magic Pie» є доступною для всіх студентів університету, тому художньо-естетичні потреби студентів реалізувались. До того ж, це відбулось іноземною мовою, на що вони навіть і не сподівались. Такий досвід надав можливість студентам побороти свій страх публічного виступу та у майбутньому брати участь в конференціях, презентувати свої ідеї та розробки широкому загалу, тобто сприяв професійній та соціальній самореалізації студентів-студійців.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Університетська театральна студія надає величезні можливості для реалізації культурно-виховного аспекту вищої освіти; творчим майданчиком, на якому відбувається культурно-виховна місія мистецтва, креативним середовищем, що вводить людину в світ художньо-естетичних цінностей і відносин. Театр-студія стає унікальним місцем для інтеграції театральної практики в освітній процес, що має додатковий потенціал для самовизначення та самореалізації особистості, сприяє культурному вихованню студента, формуванню його художньо-естетичних потреб. Культурно-виховна місія театального мистецтва має глибокий соціально коригуючий зміст, який автор планує досліджувати в процесі подальшої роботи в університетській театральній студії.

Література

1. Андрущенко Т. І. Виховна функція мистецтва в освітньому процесі. *Рідна школа*. 2011. № 1–2 (січень-лютий). С. 8–12.
2. Бердяев Н. Смысл истории. Москва : Мысль, 1990. URL: http://yakov.works/library/02_b/berdyayev/1923_019_7.htm (дата обращения: 15.04.2020).
3. Боров Ю. Б. Эстетика. Москва : Политиздат, 1988. 496 с.
4. Каган М. С. Человеческая деятельность (опыт системного анализа). Москва : Политиздат, 1974. 328 с.
5. Малицька О. В. Естетичне виховання майбутніх учителів у особистісно орієнтованому освітньому процесі. *Педагогіка: збірник наукових праць*

Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. Бердянськ : БДПУ, 2005. № 4. 210 с.

6. Мистецтво виховання Людини: колективна монографія / Г. П. Шевченко та ін. Київ : Педагогічна думка, 2017. 304 с.
7. Орешкин В. Г. Психолого-педагогический потенциал использования сценических форм в образовательном процессе. *Непрерывное образование: XXI век.* 2017. Вып. 3 (19).
8. Павлова И. Ю. Эстетическая культура личности студента ВУЗа. Компоненты и качественные показатели. *Мир науки, культуры, образования.* 2009. № 1 (13).
9. Петрова Г.А., Королева Г. И. Система эстетической подготовки студентов в высших учебных заведениях. Казань : КГУ, 1984. 182 с.
10. Шевченко Г. П. Духовність особистості у вимірах культури, виховання та освіти: вибрані наукові статті. Київ : Педагогічна думка, 2017. 210 с.

References

1. Andrushchenko, T. I. (2011). Vykhovna funktsiia mystetstva v osvithnomu protsesi [The upbringing function of art in the educational process]. *Ridna shkola*, 1–2, 8–12 (ukr).
2. Berdyaev, N. (1990). *Smysl istorii [Meaning of the history]*. Moscow: Mysl. Retrived from http://yakov.works/library/02_b/berdyaev/1923_019_7.htm (date of appeal: 15.04.2020) (rus).
3. Borev, Yu. B. (1988). *Estetika [Aesthetics]*. Moscow: Politizdat (rus).
4. Kagan, M. S. (1974). *Chelovecheskaya deyatel'nost' (opyt sistemnogo analiza) [Human activity (experience of systems analysis)]*. Moscow: Politizdat (rus).
5. Malyska, O. V. (2005). Estetychne vykhovannia maibutnikh uchyteliv u osobystisno orientovanomu osvithnomu protsesi [Aesthetic education of future teachers in a person-oriented educational process]. *Pedahohika: zbirnyk naukovykh prats Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Pedahohichni nauky*, 4, 210 (ukr).
6. Shevchenko, G. P. et al (2017). *Mystetstvo vykhovannia Liudyny: kolektyvna monohrafiia [The Art of a Peson Upbringing: collective monograph]*. Kyiv: Pedahohichna dumka (ukr).
7. Oreshkin, V. G. (2017). Psikhologo-pedagogicheskii potentsial ispol'zovaniya stsenicheskikh form v obrazovatel'nom protsesse [Psychological and pedagogical potential of using stage forms in the educational process]. *Neprerывное образование: XXI vek*, 3 (19) (rus).
8. Pavlova, I. Yu. (2009). Esteticheskaya kul'tura lichnosti studenta VUZa: komponenty i kachestvennye pokazateli [Aesthetic culture of a university student's personality: components and quality indicators]. *Mir nauki, kul'tury, obrazovaniya*, 1(13) (rus).
9. Petrova, G. A., & Koroleva, G. I. (1984). *Sistema esteticheskoi podgotovki studentov v vysshikh uchebnykh zavedeniyakh [The system of students' aesthetic training at the higher educational institutions]*. Kazan': KGU (rus).
10. Shevchenko, G. P. (2017). *Dukhovnist osobystosti u vymirakh kul'tury, vykhovannia ta osvity: vybrani naukovi statti [Spirituality of a Personality in the Dimensions of*

Culture, Upbringing and Education: selected scientific papers]. Kyiv: Pedahohichna dumka (ukr).

КУЛЬТУРНО-ВОСПИТАТЕЛЬНАЯ МИССИЯ ИСКУССТВА В УНИВЕРСИТЕТСКОЙ ТЕАТРАЛЬНОЙ СТУДИИ

Н. А. Барвина

Статья посвящена использованию культурно-воспитательного потенциала искусства в среде театральной студенческой студии. Показывается важность эстетического воспитания для создания ценностных ориентиров молодого человека и его формирования как высокопрофессиональной и духовной личности. Подчеркивается важность комплексного подхода к эстетическому воспитанию, который реализуется через искусство и его синтез с действительностью. Рассматривается структура эстетической культуры и отмечается необходимость имплементации двух ее главных компонентов: эстетического сознания и художественно-эстетической деятельности, которые формируются с учетом качественных показателей личности студента. Упомянуты основные пути художественно-эстетического воспитания студентов университета. Использование методов воспитания средствами искусства определяется как лучшая форма содействия гармоничному духовно-культурному развитию личности. Показывается культурно-воспитательная миссия театральной студенческой студии в университетской среде. Театральное искусство рассматривается как носитель художественно-эстетических форм воздействия на творческое развитие студента и средство для формирования его лучших личностных качеств. Освещаются основные функции театральной студийной деятельности и их имплементация в среде университета. Рассматриваются воспитательные эффекты, возникающие в результате включенности студента в непрофессиональную сценическую деятельность и их практическая реализация в процессе работы автора статьи руководителем студенческого театра-студии «Magic Pie». Доказывается уместность использования культурно-воспитательного потенциала искусства в среде театра-студии с целью комплексного воспитания современного студента.

Ключевые слова: эстетическая культура, художественно-эстетическое воспитание, искусство, театральное искусство, театральная студенческая студия, студент-студиец.

CULTURAL AND EDUCATIONAL MISSION OF ART AT THE UNIVERSITY DRAMA STUDIO

N. O. Barvina

The article is devoted to the use of art cultural and educational potential in the environment of the student drama studio. The significance of aesthetic education for a young person value orientations creation and his/her formation as a highly professional

and spiritual personality is shown. The importance of an integrated approach to the aesthetic education which is realized through art and its synthesis with reality is emphasized. It is examined the structure of the aesthetic culture and it is stressed the importance of implementation of its two main components, aesthetic consciousness and artistic and aesthetic activity which are formed with due regard for the student's personality qualitative indicators. The main ways of university students' artistic and aesthetic education are mentioned. The use of educational methods by means of art is defined as the best form of promoting an individual harmonious spiritual and cultural development. Cultural and educational mission of the student drama studio in the university environment is shown. Theatre arts are considered as a carrier of artistic and aesthetic forms of influence on a student's creative development and a means for his/her best personal qualities formation. The main functions of drama studio activity and their realization in the university environment are discussed. The educational effects arising as a result of students' involvement in non-professional stage activities and their practical implementation in the process of the author's work as the head of the student drama studio «Magic Pie» are considered. The relevance of using art cultural and educational potential in the drama studio environment for the purpose of a modern student comprehensive education is proved.

Key words: *Aesthetic culture, artistic and aesthetic education, art, theatrical art, student drama studio, student.*

Барвіна Наталія Олександрівна – аспірант кафедри педагогіки, старший викладач кафедри іноземних мов та професійної комунікації Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Северодонецьк, Україна). E-mail: barvina.na@gmail.com

Барвина Наталья Александровна – аспірант кафедри педагогіки, старший преподаватель кафедри іностранных языков и профессиональной коммуникации Восточноукраинского національного університета імені Володимира Даля (г. Северодонецк, Україна). E-mail: barvina.na@gmail.com

Barvina Nataliia Oleksandrivna – post-graduate of the Department of Pedagogy, lecturer of Foreign Languages and Professional Communication Department of Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (Severodonetsk, Ukraine). E-mail: barvina.na@gmail.com